

Thuiskomst

Gerard Ouweneel

Bij terugkeer van vogels kijken in Verwegistan, kan het weerzien tussen vogelaar en de thuisgebleven partner anders verlopen dan waarvan beiden dromen. Omdat collega's lieten doorschemeren dat ook hun thuiskomst niet altijd in harmonie plaatsvindt, is de tijd rijp dit tere punt omzichtig aan te snijden. Na een bescheiden reeks tobberige ervaringen, meen ik te weten waar de schoen wringt. Want zit het niet zo? Op zoek naar heftig begeerde soorten, doolt de vogelaar een paar weken rond in den vreemde, onder omstandigheden die Engelsen veelzeggend aanduiden met 'rather basic'. Tijdens de zoektochten kan het voorkomen dat maaltijden en logies ontbreken. Tegen het einde van zo'n uitstapje of tijdens de lange vaak tot in de nacht doorlopende terugreis rijzen bij de vogelaar visioenen van regelmaat en comfort, het liefst gepavoiseerd met wijntje en trijntje. De thuisblijvers koesteren andere verwachtingen. Niet ten onrechte vinden zij dat de partner zorgeloos voor zijn plezier op sjouw was, meestal samen met kornuiten. Zij vlassen op een willig oor voor hun verslag over leuke en minder leuke gebeurtenissen. En ook op liefdevol begrip voor het offer dat gebracht werd om 'hem dan maar weer te laten gaan'. Dat deze twee uitgangspunten niet sporen, kreeg schrijver al bijna veertig jaren geleden ingeprent, bij de thuiskomsten van winterreizen naar Roemenië voor Roodhalsganzen. De vooruitgang in de telecommunicatie maakt het thans mogelijk dat, dobberend in een bootje voor de kust van het Indonesische eiland Lombok, dochter Anne belt met de vraag 'Pa, kijk eens even in een zeevogelgids naar de kenmerken van de Witbuikfregatvogel. Rommert en ik denken dat er hier

eentje tussen de Kleine Fregatvogels vliegt...!' Op zulke momenten voel ik mij zeer oud.

Tegenwoordig kan de reiziger via zijn mobieltje, ook vanachter het voormalige IJzeren Gordijn vandaan, om het kwartier informeren naar de welstand van de geliefde thuis. Of deze dat op prijs stelt is een andere zaak. Veertig jaar geleden was dat onmogelijk. Eenmaal de Hongaarse grens gepasseerd, was het afgelopen met contacten met de geliefde thuis. De daarna weken vergende autoreis langs de ganzenpleisterplaatsen in winters Hongarije en Roemenië, droeg bij aan een fysieke en psychische verwildering, hetgeen het weerzien thuis extra compliceerde. Echtgenote Els was toen ook al wijs. Zij voerde een beleid in dat erop was gericht 'pa na zijn thuiskomst eerst even te laten bijkomen'. Dat werkte, zij het niet altijd. Najaar 1986 ging het per vliegtuig naar de Roodhalsganzen van de Dobrogea. Door toedoen van de megalomane Nicolae de Verschrikkelijke en diens echtgenote deed de ambiance in het land steeds opnieuw denken aan die van Rotterdam in de hongerwinter 1944-'45. De belevenissen in die week zijn dan ook een verhaal apart. Dus opluchting terug te zijn op Schiphol, waar het complete gezin pa kwam ophalen. De kinderen waren door Els geïnstrueerd het weerzien luister bij te zetten door vertoon van onberispelijk gedrag en het spuien van moeilijker verteerbare nieuwtjes uit te stellen tot 'pa weer rustig was'. Al spoedig na het rondje omhelzingen vroeg ik, quasi achteloos: 'Nog vogelnieuws gehoord?' 'Ja,' antwoordde Els, 'bij Vlissingen zit een vreemde stern en vanmorgen belde iemand in haast op waar bij ons die Perzische Roodborst zat. Daarop kon ik geen

antwoord geven.' En Els ging verder met de begroeting van de andere deelnemers. Weg rust. Een Perzische Roodborst in Maasdam? En een rare stern bij Vlissingen? Misschien een Forsters? Daarbij bleef het niet. Nog maar net rijdend op de A4 vroeg Hajo: 'Pa, ben je al rustig?' Het verhaal volgde hoe Els om een loslopende hond te ontwijken, met Renaultje en mede-inzittende aan de voet van een Hoeksche Waardse dijk beland was. De hondeneigenaar had volstaan met het laten bezorgen van een bosje bloemen. Na thuiskomst kon ik direct aan het werk om de kwestie juridisch dicht te timmeren. Overigens, de Vlissingse stern betrof inderdaad een Forsters en de beller over de Perzische Roodborst had in zijn haast Maasland verwisseld met Maasdam. Veel later was de A4 weer het toneel van thuiskomstperikelen. Terug van vogels kijken in Bulgarije met de auto vol reisgenoten ging net voor Leiderdorp het mobieltje. Het was dochter Anne, die aankondigde zich met haar partner te gaan vestigen in Zambia. De ragfijne dochter-vaderrelatie schrijft voor dat op zo'n mededeling conform het verwachtingspatroon wordt gereageerd. Welnu, toen op die A4 zakte ik grondig voor dat examentje, want een kritisch 'Vind je dat dan niet leuk voor mij?' was mijn deel. Op dat voortreffelijk gekozen moment begaf de wat bejaard wordende Volvo het. Dit vervoermiddel had al eerder dat jaar blijk gegeven van overgangsproblemen. Na een begripvolle aansporing ging het weer even. Maar in Rotterdam, voor de entree van Peters appartement in Kralingen, was het definitief gedaan. In die

stille, fraaie en voorname Kralingse laan gaf het gedoe van vijf verreisde figuren een hele deining. Het verblijf op de Balkan was hen aan te zien. Peter die zijn bagage uit de stapel bullen plukte, gepraat in een mobieltje met de Wegenwacht en machteloos gemorrel onder de motorkap van de Volvo. Op het bordesje van haar appartement verscheen een bejaarde dame, die de heisa beneden met stijgend misprijzen aanzag. 'Dat zijn wij hier niet gewend,' sprak ze uit in hoog Kralings. Met een blik van 'wat heb ik nu aan mijn fiets hangen' nam Leen met een Pall Mall in de mondhoek sprakeloos van verbazing de mevrouw op. De uitdrukking op Leens gezicht zal mij altijd bijblijven. Thuiskomsten kunnen ook in volmaakte harmonie verlopen. Na Antarctica terug op Schiphol was ieder nog vol van de weergaloze ervaringen en belevenissen. Eenmaal op de A4 zette Els 'Antarctica' van Vasalis op. Toen hebben Jacques en ik tijdens de rit naar Rotterdam nauwelijks een woord gesproken.